

**MEMORIA DO GRUPO DE
TRABALLO**

O2005073

***DINAMIZAMOS O CENTRO
A TRAVÉS DA
RECIPROCIDADE NO
COIDADADO***

CEIP MANUEL SUEIRO OURENSE

2020-2021

ÍNDICE

- 1.- CARACTERÍSTICAS DO CONTEXTO NO QUE SE DESENVOLVEU O GRUPO DE TRABALLO.
- 2.- PROXECTO INICIAL E VARIACIÓNS INTRODUCIDAS RESPECTO DO MESMO.
- 3.- CONSECUCIÓN DOS OBXECTIVOS
 - 3.1 OBXECTIVOS PROPOSTOS
 - 3.2 OBXECTIVOS ACADADOS
- 4.- CONTIDOS DESENVOLVIDOS E ACTIVIDADES REALIZADAS
 - 4.1 Contidos desenvolvidos
 - 4.2 Actividades realizadas
- 5.- METODOLOXÍA
- 6.- ORGANIZACIÓN DE RECURSOS HUMANOS E MATERIAIS
- 7.- TEMPORALIZACIÓN
- 8.- CRITERIOS E PROCESOS DE AVALIACION EMPREGADOS
 - 8.1 Avaliación conxunta.
 - 8.2 Avaliación individualizada.
- 9.- CONCLUSIÓNS LOGROS E INCIDENCIAS NO CENTRO.
- 10.- RELACION DETALLADA DE MATERIAIS DIDACTICOS E DOCUMENTOS QUE SE ENTREGAN

1.- CARACTERISTICAS DO CONTEXTO NO QUE SE DESENVOLVEU O GRUPO DE TRABALLO.

O profesorado que formou parte deste Grupo de Traballo cre firmemente que o traballo a través de proxectos documentais integrados é un método de traballo altamente beneficioso para desenvolver competencias clave como aprender a aprender e valorar a observación entre iguais e diferentes como ferramenta fiable para a avaliación do alumnado e autoavaliación do propio docente.

O título do grupo de traballo foi “Dinamizamos o centro a través da reciprocidade no coidado”.

Participamos 4 mestres/as do Claustro do CEIP Manuel Sueiro.

As reunións celebráronse no CEIP Manuel Sueiro de Ourense, seguindo a temporalización proposta no proxecto inicial en horario de tarde.

De xeito habitual, en todas as reunións traballábase sobre o orde do día previsto e ao rematar propúñanse tarefas para preparar a seguinte sesión. A realización da maioría das actividades tivo unha duración superior a reflectida nas sesións de traballo do Grupo de Traballo.

Os materiais, traballos e actividades realizadas no Grupo de Traballo, leváronse á práctica co alumnado e co profesorado.

Todo o proxecto de formación xirou sobre o traballo baseado en PDI na aula e no centro, e da súa inclusión no proceso de aprendizaxe do alumnado. Hai que destacar o gran interese que xeito de traballar segue causando no profesorado.

Engadindo un chanzo máis, fixémonos no proceso de observación dos nosos alumnos/as e tamén do profesorado que estaba a poñer na práctica o PDI. Para plasmar este proceso de observación elaboramos e cumprimentamos as Guías de Observación. Este curso, por mor da situación da pandemia, este proceso de observación levouse a cabo na aula, sen intercambio de alumnado e profesorado doutras aulas.

2.- PROXECTO INICIAL E VARIACIONES INTRODUCIDAS RESPECTO DO MESMO.

Non houbo variacións substanciais respecto ao proxecto inicial que aquí se inclúe.

Título: “Dinamizamos o centro a través da reciprocidade do coidado ”

Obxectivos:

- Fomentar o traballo colaborativo entre docentes baseado na aprendizaxe por proxectos.
- Desenvolver o plurilingüismo a través do autocoidado e a reciprocidade do coidado.
- Implicar á biblioteca escolar no desenvolvemento do ABP.
- Compartir información con ámbitos externos á escola.
- Favorecer a observación entre iguais.
- Intercambio do produto final, PDI, entre iguais e ámbitos externos á escola.
- Facilitar os PDI sobre autocoidado mediante códigos QR e gamificación.

Contidos:

- Traballo colaborativo entre docentes e institucións educativas e externas.
- Observación do desenvolvemento da ABP entre iguais e diferentes.
- Implicación da biblioteca escolar no desenvolvemento dos proxectos.
- A reciprocidade no coidado como canle de achegamento ao plurilingüismo.
- Gamificación, códigos QR ao servizo da biblioteca escolar co fin de facilitar o traballo baseado en proxectos.
- Posta en común do PDI co fin de valorar o resultado final.

ACTIVIDADE	INDICADOR	CRITERIO ACEPTACIÓN
Formar ao profesorado na programación, desenvolvemento e principios básicos da metodoloxía ABP.	Identificación dos puntos destacados na elaboración dun PDI coa temática do autocoidado e reciprocidade no coidado.	Os/as participantes recoñecen os puntos clave para elaborar un proxecto documental integrado.
Estratexias de búsqueda de información a través da biblioteca escolar e recursos informáticos.	A biblioteca escolar como recurso para o desenvolvemento do PDI. Gamificación e códigos QR ao servizo do proxecto.	O profesorado recoñece os recursos que a B.E. facilita para a programación e desenvolvemento dun PDI baseado no autocoidado e a reciprocidade no coidado.
Profundizar nos principios de observación docente e elaboración dunha GUÍA DE OBSERVACIÓN.	Elaboración dunha GUÍA DE OBSERVACIÓN na que se recollan os aspectos a observar, sexa entre docentes ou alumnado.	Os/as participantes elaborarán unha Guía de observación na que poder recoller os datos resultantes do proceso de observación.
Observación na aula e recollida de información da mesma.	Clasificación da información recollida ao longo da experiencia de observación na Guía elaborada polo profesorado.	Os/as docentes cumprimentarán a Guía de observación cos datos recollidos no proceso de observación.
Análise, avaliación e propostas de mellora do proceso de observación.	Posta en común, conclusións e propostas de mellora do proceso de observación para un mellor desenvolvemento dun PDI.	O grupo de traballo recolle nun documento de avaliación final todas as reflexións sobre o proceso de observación no desenvolvemento dun PDI.

3.- CONSECUCIÓN DOS OBXECTIVOS

Na Web, Aula Virtual e Blogs do centro recolleemos e plasmamos as actividades que realizamos co noso alumnado no proxecto en que estamos inmersos. Son actividades que perseguen integrar o traballo por proxectos nas distintas áreas, no currículo, na biblioteca e na vida diaria do centro. Actividades, todas elas, que poden ser aplicadas en calquera outro centro educativo.

3.1 OBXECTIVOS PROPOSTOS

Finalidade

Conseguir unha serie de estratexias, recursos e técnicas que nos permitan continuar mellorando o traballo por proxectos integrados nas distintas áreas, neste caso a de plástica, co apoio da biblioteca escolar.

Obxectivos:

- Fomentar o traballo colaborativo entre docentes baseado na aprendizaxe por proxectos.
- Desenvolver o plurilingüismo a través do autocoidado e a reciprocidade do coidado.
- Implicar á biblioteca escolar no desenvolvemento do ABP.
- Compartir información con ámbitos externos á escola.
- Favorecer a observación entre iguais.
- Intercambio do produto final, PDI, entre iguais e ámbitos externos á escola.
- Facilitar os PDI sobre autocoidado mediante códigos QR e gamificación.

3.2 OBXECTIVOS ACADADOS

- Todos os obxectivos propostos foron acadados. As expectativas iniciais

sobre a aprendizaxe baseada en proxectos, favorecendo a observación entre iguais, non só foron acadadas, senón que foron superadas con creces.

3.3. OBXECTIVOS NON ACADADOS

- Precísase dedicarlle máis tempo ao traballo coas Guías de observación, xa que son

ferramentas novas no noso traballo por proxectos. Ademais este curso, por mor da

situación sanitaria, a observación entre aulas non foi posible.

4.- CONTIDOS DESENVOLVIDOS E ACTIVIDADES REALIZADAS

4.1 Contidos desenvolvidos

- Traballo colaborativo entre docentes e institucións educativas e externas.
- Observación do desenvolvemento de PDI entre iguais e diferentes.
- Implicación da biblioteca escolar no desenvolvemento dos proxectos.
- O autocoidado e a reciprocidade no coidado como canle de achegamento ao plurilingüismo.
- Gamificación, códigos QR ao servizo da biblioteca escolar co fin de facilitar a ABP.
- Posta en común do PDI co fin de valorar o resultado final.

4.2 Actividades realizadas

- Se se revisa a nosa web e aula virtual observarase que as actividades realizadas ao longo do curso son as que reflectimos nesta memoria.

- A primeira actividade realizada foi a **elaboración do proxecto** deste Grupo de Traballo, e que xurdiu despois de reflexionar profundamente sobre que aspectos considerábase fundamentais para fomentar a metodoloxía da aprendizaxe baseada en proxectos no centro, e en especial na área de plástica, incluíndo as Guías de Observación.
- Recibimos **docencia** sobre os fundamentos dos **PDI**, o seu uso nas distintas áreas e como proxecto integrador do centro. Afondamos nos principios básicos dunha **Guía de Observación** e a súa utilidade na práctica diaria docente. Axudámonos das Guías de Observación Docente, facilitadas polo CAFI, previa petición da coordinadora do Grupo de Traballo.
- **Elaboramos o PDI sobre o autocoidado e a reciprocidade no coidado “Take care of me, take care of us” e as Guías de Observación** entre docentes e alumnos/as. Puxemos en práctica aquelas actividades do PDI, tal e como se mostran nas informacións que se poden seguir na nosa páxina web.
- Adquirimos e perfeccionamos os coñecementos necesarios para empregar os PDI e Guías de Observación como metodoloxía de traballo na aula e no centro coa axuda da coordinadora.
- O noso proxecto deu os primeiros pasos adaptando a situación da pandemia no ámbito escolar como achegamento aos nosos alumnos/as para captar a súa atención , dando os primeiros pasos na práctica de observación entre iguais.

<http://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelstueiro/node/1577>

<http://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelstueiro/node/1616>

- Na teima do coidado, puxemos a lente na comida saudable, observando os pasos a seguir na semente das verduras elixidas dependendo da estación do ano. Ademais, e a pesar das dificultades pola pandemia, poidamos sacar fóra da escola o noso proxecto e desenvolve-lo tamén no CIFP Portovello.

A situación sanitaria non axuda, pero E.I. participou no proxecto.

A conmemoración do ano internacional das froitas e verduras por parte da FAO axudounos coa documentación necesaria para afondar no tema da alimentación saudable e sostible.

<http://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelstueiro/node/1626>

<http://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelstueiro/node/1650>

<http://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelstueiro/node/1659>

- A reciprocidade no coidado tende as súas ás ata o coidado emocional e físico das

mulleres.

<http://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelstueiro/node/1617>

- Non hai mellor protección da nosa saúde que o benestar emocional. Creamos unha

vacina para a paz que nos inmunice contra calquera virus violento. Os compañeiros/as de 4º E.P., uníronse a nosa campaña de inmunización.

<http://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelstueiro/node/1621>

- Amosar os nosos sentimentos e compartilos, incide no propio benestar e repercute

nos demais.

<http://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelstueiro/node/1618>

- Para poder xestionar todo o traballo que íamos realizando no Grupo de Traballo utilizamos **o aula virtual** do noso centro. Creamos un curso onde colgamos todos os materiais utilizados e realizados no mesmo. O curso

está dispoñible na web para quen queira visitalo, xa que se pode acceder a todos os contidos como convidado e facilitamos que outros compañeiros/as docentes podan utilizar os nosos recursos.

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelstueiro/aulavirtual/course/view.php?id=150>

5.- METODOLOXÍA

Propómonos desenvolver unha metodoloxía práctica e participativa. Partimos de acordos verbais previos e exposicións de ideas.

As reunións celebráronse baixo un marco de diálogo e abertas a compartir experiencias.

Combinamos as sesións formativas destinadas ao estudo e análise de materiais mediante a lectura de documentos específicos (artigos, tutoriais, ferramentas de autor, web 2.0, ...) e a docencia da coordinadora, xunto con sesións prácticas para a realización das actividades derivadas do coñecemento adquirido.

En ambos casos, ditas sesións incluírán un tempo para a reflexión en común, a toma responsable e consensuada de decisións e a determinación de tarefas para a súa execución en posteriores sesións de traballo no centro.

6.- ORGANIZACIÓN DE RECURSOS HUMANOS E MATERIAIS

6.1.- Recursos humanos:

Para a realización deste proxecto contamos co compromiso de colaboración de todas e todos os seus membros.

Tamén foi necesario o asesoramento do membro do CFR responsable do noso centro.

Das sesións programadas con actividades de docencia encargouse a

mestra de lingua estranxeira e da área de plástica en 1º e 2º de E.Primaria, incluída no plan de seccións bilingües do centro Mª Pilar Iglesias Gómez.

6.2.- Materiais:

Para a realización das diversas actividades propostas foron precisos os seguintes recursos materiais:

- Ordenadores e cañón proxector.
- Tablets.
- Un encerado dixital interactivo.
- Memorias USB.
- Diverso material funxible: papel, cartolinas, ceras, pinturas, plásticos, cds, dvds... para por en práctica as sesións e actividades programadas co alumnado.
- Tóner de impresora para facilitar os documentos escritos elaborados ou necesarios para realizar as actividades programadas.
- Plastificadora, cámara de fotos, escáner...

7.- TEMPORALIZACIÓN

DATA	ACTIVIDADE	HORAS	LUGAR
19/01/2021	Estudo e reflexión sobre o proxecto.	2	CEIP Manuel Sueiro
27/01/2021	Docencia: Profundizando na ABP	4	CEIP Manuel Sueiro

09/02/2021	Deseño dun PDI baseado no autocoidado e a reciprocidade no coidado.	3	CEIP Manuel Sueiro
18/02/2021	Elaboración de materiais do proxecto I.	3	CEIP Manuel Sueiro
09/03/2021	Investigación e reflexión sobre as Guías de Observación.	3	CEIP Manuel Sueiro
18/03/2021	Elaboración de materiais do proxecto II.	3	CEIP Manuel Sueiro
20/04/2021	Avaliación. Dossier final e memoria.	2	CEIP Manuel Sueiro

8.- CRITERIOS E PROCESOS DE AVALIACION EMPREGADOS

Como xa comentamos ao longo desta memoria, a realización deste proxecto, de formación no centro, tivo para nós un balance moi positivo. Para a súa avaliación realizamos unha avaliación conxunta e outra individualizada

8.1 Avaliación conxunta.

Unha vez compilados e clasificados os materiais deste proxecto, fixemos a valoración do funcionamento e organización do mesmo:

- **O grao de participación e intercambio de experiencias** entre os compoñentes do grupo. Valoramos unanimemente dun xeito moi positivo este apartado xa que o grado de colaboración, participación e implicación de todos os membros foi moi alto, o que fixo que fose posible levar á práctica todas as actividades propostas. Hai que ter en conta o esforzo persoal de cada membro do grupo de traballo, xa que ningún de nós é especialista en temas sanitarios.

- **O seguimento e a adecuación da temporalización prevista.**
Intentamos respectar os tempos establecidos para cada tema e a orde establecida na primeira reunión do grupo. O tempo de traballo en moitas das actividades que realizamos foi superior ao establecido, por exemplo, na elaboración do PDI, na dinamización da biblioteca como fonte de información e documentación. En todas elas dedicamos moito máis tempo do reflectido nas actas de reunión. En canto á temporalización hai que dicir que a seguimos segundo o proposto no proxecto.
- **O nivel de satisfacción** en relación co traballo por proxectos e mediante observación dentro do aula e biblioteca do noso centro entendemos que cubriu amplamente as nosas expectativas.
- **8.2 Avaliación individualizada.**

Para a realización desta actividade cada un dos membros do grupo de traballo

cubriu unha enquisa de xeito individualizado cos resultados que se amosan:

ENQUISA SOBRE O FUNCIONAMENTO DO GRUPO DE TRABALLO

Valor das puntuacións para as preguntas da enquisa: **MOI POUCO (1) / POUCO (2)/
SUFICIENTE (3 / BASTANTE (4) / MOITO (5)**

I.- ÁMBITO INDIVIDUAL : repercusión no propio desenvolvemento persoal e profesional.

	MEDIA
O meu progreso no proceso formativo en relación co tema foi	5
O meu grao de satisfacción co traballo desenvolvido é	5
A formación acadada repercutiu no meu traballo diario	5
O compromiso coa miña propia formación foi	5
VALORACIÓN GLOBAL	5

II.- ÁMBITO GRUPAL: repercutiu na mellora da dinámica de traballo en grupo

	MEDIA
Na mellora de toma de decisións consensuadas	5
No establecemento dun clima relacional positivo , gratificante	5
Na mellora de estratexias de traballo colaborativo	5

No compromiso co grupo	5
VALORACIÓN GLOBAL	5

III.- ÁMBITO INSTITUCIONAL: repercusión na mellora da educación que se imparte no centro.

	MEDIA
Os acordos e as conclusións obtidas vanse pondo en práctica	5
Axudou a establecer no centro dinámicas de reflexión e detección de ámbitos de mellora de forma autónoma	5
As expectativas de mellora da calidade do ensino no centro, en relación co tema tratado, cumpríronse	5
Os obxectivos conseguíronse	5
VALORACIÓN GLOBAL	5

IV.- O ASESORAMENTO E APOIO POR PARTE DO CENTRO DE FORMACIÓN

	MEDIA
Adecuada para dar resposta ás necesidades do grupo	5
As estratexias empregadas resultaron adecuadas	5
VALORACIÓN GLOBAL	5

ORGANIZACIÓN

Debería mellorarse:
Mellorar a dotación económica para poder invertila de xeito diferente ao proposto na actualidade. .
O que estivo ben foi:
Os contidos traballados. A coordinación entre os membros do Grupo de traballo, tendo en conta a dificultade de adaptar o proxecto de observación na situación de pandemia actual. A coordinación coa Asesora do CFR de Ourense. A implicación do CAFI facilitando modelos de Guías de Observación.

9.- CONCLUSIÓNS LOGROS E INCIDENCIAS NO CENTRO.

Despois de todo o manifestado ao longo desta memoria, só nos queda engadir que nos sentimos bastante orgullosos e satisfeitos do traballo realizado, xa que ao traballar en grupo os resultados alcanzados son moito mellores grazas ás achegas enriquecedoras de todos os membros do mesmo.

Entendemos que a aprendizaxe baseada en proxectos é un método de traballo altamente beneficioso para desenvolver competencias clave como aprender a aprender e valorar a observación entre iguais e diferentes como ferramenta fiable para a avaliación do alumnado e autoavaliación do propio docente.

O alumnado traballa a gusto de xeito creativo e colaborativo na súa aula, observando o traballo doutros compañeiros/as e disfrutando da observación

doutros do seu propio traballo, de forma que os seus traballos sexan máis reais e visibles, de aí a importancia que lle demos á colaboración doutras aulas no proxecto.

É moi importante que a produción de calquera recurso sexa contrastada na aula e sexa accesible para todo o mundo e desde calquera lugar, de aí que se faga necesario o colocar todos os recursos no espazo web do centro.

Difundir todas as nosas experiencias a través da aula virtual favorece que estas boas prácticas axuden á creación de redes docentes que difundan as súas experiencias.

Esperamos ter a posibilidade de continuar traballando neste tipo de proxectos porque sendo conscientes da dinamización do centro a través da aprendizaxe baseada en proxectos, agora debemos ir máis alá e facer que se integre en todo o proceso educativo do noso centro.

Non hai máis que ver a transformación física e funcional que segue a ter o noso centro nestes últimos anos para darse conta de que merece a pena o aventurarse nesta experiencia formativa de case todo o claustro de mestres do CEIP Manuel Sueiro.

Vistos os resultados acadados, seguimos animados a seguir traballando e formándonos a través de proxectos de formación, grupos de traballo ou mesmo seminarios, para o próximo curso escolar.

10.- RELACION DETALLADA DE MATERIAIS DIDACTICOS E DOCUMENTOS QUE SE ENTREGAN

Todo o traballo realizado ao longo do curso está reflectido na nosa aula virtual nun curso que creamos para o Grupo de traballo.

<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelstueiro/aulavirtual/course/view.php?id=150>

Ligazóns ás que se pode acceder directamente.